

Відповідно до підпункту 2 частини першої статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (далі – Закон) *нотаріус є державним реєстратором*. При цьому нотаріус наділений тим самим обсягом повноважень та відповідальністю, що й державний реєстратор, який перебуває у трудових відносинах з суб'єктом державної реєстрації або акредитованим суб'єктом.

Разом з цим, необхідно звернути увагу на те, що визначення професійної компетентності не проводиться щодо осіб, які призначаються на посади державних нотаріусів або мають на меті здійснити реєстрацію приватної нотаріальної діяльності, оскільки кваліфікація цих осіб вже перевірена під час складання кваліфікаційного іспиту, складовою якого є перевірка знань кандидатів у сфері реєстраційного законодавства, та підтверджується свідоцтвом про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

У свою чергу, до нотаріусів застосовується тимчасове блокування доступу до відповідних реєстрів, за результатами розгляду скарг у сфері державної реєстрації відповідно до вимог статті 37 Закону та статті 34 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» як наслідок виявлення допущених ними порушень, зокрема державної реєстрації переходу права власності на нерухоме майно за наявності зареєстрованих обтяжень, що унеможливають проведення реєстраційних дій, порушення принципу «територіальності» державної реєстрації, ігнорування черговості розгляду заяв, наслідком якого є порушення майнових прав фізичних та юридичних осіб, тощо.

Таким чином, зважаючи на принцип правової рівності, що полягає у тому, що усі, хто знаходиться в однаковому становищі, мають рівні права, свободи та обов'язки, постанова та відповідно прийнятий на її реалізацію Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства юстиції України» від 29 грудня 2018 року № 4146/5, не виключає нотаріусів, які мають намір відновити доступ до реєстрів та надалі здійснювати функції державного реєстратора, із сфери дії експериментального проекту.

Окремо зазначаємо, що ситуація в системі нотаріату у зв'язку з реалізацією експерименту не є критичною і не впливає на надання нотаріальних послуг населенню. Про це свідчать такі факти.

За даними державного підприємства «Національні інформаційні системи», яке визначено технічним адміністратором Єдиних та Державних реєстрів, держателем яких є Мін'юст, станом на 04 квітня 2019 року тимчасово заблокований доступ до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Єдиного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань на підставі рішень Мін'юсту у 69 нотаріусів, 144 державних реєстраторів акредитованих суб'єктів та 133 державних реєстраторів органів державної влади та місцевого самоврядування.

Зважаючи на те, що на сьогодні доступ до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно мають 6340 нотаріусів (5412 приватних та 928

державних), а до Єдиного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань 5801 нотаріус (5019 приватних та 782 державних) у відсотковому відношенні заблоковано доступ до реєстрів лише 1 % від цієї кількості. Для порівняння: у акредитованих суб'єктів державної реєстрації надано доступ 399 державним реєстраторам, а отже у зв'язку з допущеними порушеннями заблоковано доступ більш як третині їх державних реєстраторів. Серед реєстраторів органів державної влади та місцевого самоврядування цей показник складає 6, 5 відсотків.

На сьогодні в рамках експериментального проекту у лютому та березні ц.р. участь у автоматизованому анонімному тестуванні прийняли 552 особи, успішно пройшли таке тестування 153, не склали – 399. Особи, які не пройшли автоматизованого анонімного тестування, можуть повторно звернутися до Мін'юсту та пройти його у будь-який час після оголошення проведення чергового етапу тестування.

Стосовно реформування системи контролю у сфері державної реєстрації, удосконалення критеріїв для здійснення моніторингу реєстраційних дій та диференціації санкцій за порушення у сфері державної реєстрації залежно від виду порушення

Контроль з боку держави за діяльністю державних реєстраторів, суб'єктів державної реєстрації, за дотриманням ними норм і приписів законодавства є одним з важливих заходів у реалізації завдань та функцій держави. При цьому, основною метою здійснення контролю за діяльністю у сферах державної реєстрації, є попередження порушення прав та законних інтересів людини, інших суб'єктів цивільних прав.

Вирішення питання щодо застосування конкретного заходу реагування, передбаченого статтею 37¹ Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно» та статтею 34 Закону¹ «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», є дискреційними повноваженнями Міністерства. У кожному випадку під час вирішення питання про визначення строку блокування доступу до реєстрів приймається до уваги тип порушення, його систематичність (повторність), можливі наслідки такого порушення, а також сукупність (поєднання) з іншими порушеннями.

Насамкінець зазначаємо, що керівництвом Міністерства юстиції на сьогодні організовано проведення ряду робочих зустрічей з представниками нотаріальної спільноти різних областей, на яких у конструктивному діалозі обговорюються проблемні питання українського нотаріату та можливі шляхи їх вирішення. Відповідні напрацювання, у тому числі в частині удосконалення механізмів контролю у сфері державної реєстрації, а також залучення громадськості та професійних самоврядних організацій до прийняття відповідних рішень, будуть враховані під час розробки проектів відповідних нормативно-правових актів.

Перший заступник Міністра

Саєнко, 271-15-76

Олена СУКМАНОВА